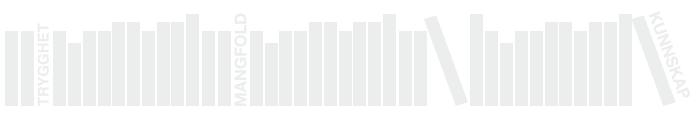

SIGNALER

NR 1 2017 26. ÅRGANG | Utgitt av Akademikerforbundet

AKADEMIKER
FORBUNDET

Kjære medlem

Konjunkturedgangen for oljerelatert virksomhet har hatt sterk påvirkning på lønnsoppgjørene de siste årene.

SSBs statistikk viser at gjennomsnittlig månedslønn for alle ansatte økte fra 42 600 kroner i september 2015 til 43 300 kroner i september 2016. Dette tilsvarte en økning på 1,6 prosent – den laveste lønnsveksten Statistisk sentralbyrå har målt på 2000-tallet. Et eget beregningsutvalg – det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) — gir grundigere analyser av lønnsveksten og legger til rette for at partene i arbeidslivet sammen med myndighetene har et best mulig utgangspunkt for en felles forståelse av situasjonen i norsk økonomi. En foreløpig utgave framlegges i slutten av februar og en endelig utgave i slutten av mars før partene sentralt starter lønnsforhandlingene. Det er grunn til å forvente at konklusjonene fra SSB vil bli stadfestet.

Vi kan nå slå fast at prisveksten i 2016 har vært høyere enn lønnsveksten. Dette innebærer at arbeidsstyrken samlet fikk en reallønnsnedgang med redusert kjøpekraft som følge av lønnsoppgjøret i 2016. Lav lønnsvekst bidrar på den

ene siden sammen med lav kronekurs til styrket konkurransevne for eksportrettet industri. På den andre siden reduseres innenlands etterspørsel etter varer og tjenester når arbeidsstyrken får en reallønnsnedgang. Dette påvirker varehandel og tjenesteytende næringer. De fleste bransjene hadde ifølge SSB en nedgang i omsetningsvolumet fra november til desember i 2016.

Det er nå stadig bredere enighet om at bunnen er nådd i norsk økonomi. Nedgang i ledighetstallene bekrefter dette og innebærer at vi i 2017 bør kunne forvente et lønnsoppgjør som i det minste sikrer reallønnen for ansatte i privat og offentlig sektor.

I år er det også mulig for offentlige arbeidsgivere å tette lønnsgapet i forhold til privat sektor. Det er godt dokumentert gjennom forskning at kvinner i offentlig sektor har lavere lønn enn menn med lik eller tilsvarende kompetanse i privat sektor. Undersøkelser viser at man også har likelønnsutfordringer i privat sektor.

Offentlig sektor har imidlertid et særlig ansvar for å løse likelønnsutfordringene og bør benytte årets oppgjør til å løse

de store rekrutteringsutfordringer man møter og vil møte i årene som kommer.

I år vil de sentrale forhandlingene i staten (mellomoppgjøret) også innebære utforming av et nytt lønns- og forhandlingsystem, noe som normalt forhandles i hovedtariffoppgjøret. Et partssammensatt utvalg har denne høsten og vinteren arbeidet med et forslag til nytt system. Et tema blir her om man viderefører ordningen med to avtaler i staten eller om partene klarer å forenes om en felles avtale. Statens posisjon i forhandlingene handler om å styrke den lokale lønnsdannelsen i virksomhetene på bekostning av sentrale forhandlinger mellom partene.

Akademikerforbundet er åpen for noe mer lokal lønnsdannelse, men ikke i det omfang staten ønsker. Akademikerforbundet er representert i Unios forhandlingsutvalg som starter forhandlingene med staten 30. mars.

Regjeringen har til nå sagt at den ikke vil slutføre arbeidet med en ny offentlig tjenestepensjon i tariffforhandlinger med arbeidstakerorganisasjonene i offentlig sektor. Det vil være fornuftig og klokt å endre posisjon her.

Årets ildsjel 2016

Det er mange engasjerte tillitsvalgte og medlemmer som gjør en god jobb på vegne av Akademikerforbundet. Vi ønsker å synliggjøre disse ildsjelene og hvert år hedre én av dem med en pris.

Vet du om en ildsjel i Akademikerforbundet?

Kanskje kjenner du noen der du er som gjør en innsats utover det man kan forvente, og som du synes fortjener å bli gjort stats på med en pris? Forslag på kandidat, samt en kort begrunnelse for hvorfor vedkommende fortjener å bli kalt ”årets ildsjel”, sendes til generalsekretær Astrid Tideman Sørland, astrid.t.sorland@akademikerforbundet.no.

Vi ber om forslag på kandidater til prisen ”Årets ildsjel 2016” innen 15. mars 2017.

PROFILEN

FAKTA

Navn:
Solveig Flatebø

Alder:
27 år

Medlem i:
Akademikerforbundet

Verv:
Studentleder i Akademikerforbundet

Interesser:
Trening i friluft og på treningsstudio,
psykologi og fagforeningsarbeid

Vil ha med flere engasjerte studentmedlemmer

Studentlederen i Akademikerforbundet vil gjerne ha kontakt med studenter over det ganske land som kan tenke seg å bidra i forhold til å danne et aktivt studentutvalg. – Det har ikke eksistert et slikt utvalg tidligere, derfor er det et mål å få opprettet dette i løpet av 2017, forteller Solveig Flatebø til Signaler. Hun har innehatt vervet som studentleder i syv måneder, og oppfordrer studenter til å ta direkte kontakt. Solveig er en aktiv dame som selv er masterstudent i psykologi ved Universitetet i Tromsø, og i tillegg jobber hun også som studentvakt på Universitetsbiblioteket om kvelden. Solveig er også født og oppvokst i Tromsø.

Tekst: Torill Marie Høyer

Solveig forteller at hun i nær fremtid skal legge en god plan for Akademikerforbundets studentarbeid i samarbeid med sekretariatet sentralt. Dette gleder hun seg veldig til.

- Kan du fortelle litt hvordan du tenker å legge opp ditt verv som studentleder fremover?

Jeg tenker det er viktig å oppsøke de studentene som er medlemmer av for-

bundet på de forskjellige universitetene. Det å møte folk uformelt gjennom for eksempel å arrangere pizzakvelder eller lignende der de er til daglig kan være positivt - og det har jeg tro på. Da snakker jeg om god markedsføring av hvilke fordeler man får ved å være organisert hos oss for å få vervet nye medlemmer. Men også for å pleie de medlemmene vi allerede har, for blant annet å skape interesse for å påta seg verv og arbeid for studentutvalget. Dette arbeidet skal vi starte med for fullt høsten 2017, sier Solveig.

Åpent for ulike studieretninger

Da Akademikerforbundet hadde stand på Universitetsområdet i Tromsø høsten 2011, tok Solveig helt tilfeldig og spontant kontakt. Der sto Jan Erik Frantsvåg (tidligere HTV ved Universitetet i Tromsø, i dag medlem av bl.a. valgkomiteen sentralt) og markedsførte forbundet så godt at Solveig like godt meldte seg inn med en gang.

- Hva var det som fenget?

Etter å ha snakket med Jan Erik bestemte

jeg meg rimelig fort. Da jeg begynte å studere, lette jeg etter et forbund som kunne passe for meg. Det at Akademikerforbundet var åpent for flere ulike studieretninger fengte veldig. Jeg synes det er interessant å møte studenter og arbeidstakere som jobber med forskjellige områder, men at vi har det felles at vi er akademikere.

Av nettopp denne grunn tror jeg det er et stort potensiale for å få med flere studentmedlemmer. Det er flere enn meg som ønsker et nøytralt forbund, ikke bare partipolitisk men også faglig nøytralt. Er man i et profesjonsforbund, kan man lettere bli tillagt spesifikke holdninger og verdier knyttet til yrket som ikke nødvendigvis behøver å stemme.

Motsatt kan det også være lettere å bruke sitt verv eller sin tittel i et tungt profesjonsforbund som en slags maktfaktor, fremfor å tenke på om det er et bra forbund. Jeg mener Akademikerforbundet kan fenge alle studenter. Når det gjelder andre årsaker til at jeg valgte Akademikerforbundet, må jeg få legge til at det var en veldig god forsikringspakke for studenter. Men den nye, gratis forsikringspakken for studenter i dag er enda bedre, forteller Solveig.

- Kan du beskrive læreprosessen din i organisasjonen fra 2011 og frem til dagens verv som studentleder?

Kort tid etter at jeg meldte meg inn i Akademikerforbundet, ble jeg valgt som vara i regionstyret i Nord. Jeg deltok mest som observatør i regionstyremøtene, men var også med på politisk råd og meldte meg på diverse kurs og seminarer rundt om i landet, slik at jeg lærte organisasjonen å kjenne ordentlig. Dette var veldig lærerikt, og gjennom å observere lærte jeg også å ikke være redd for å gjøre feil.

Mastergrad i mai og arbeid som studentleder

Hun valgte psykologi fordi hun visste at en mastergrad innen dette faget kunne gi henne interessante muligheter på arbeids-

markedet. Nå er studietida snart omme med slutteksamen i mai. Solveig er en person som er forsiktig med å fremheve seg selv, men hun innrømmer ganske beskjedent at man måtte ha meget gode karakterer for å komme inn på hennes masterstudium - som bare hadde 10 plasser.

- Hva er dine planer videre?

Jeg ønsker å bruke utdannelsen min i forskningsøyemed, forteller Solveig.

- Selv forteller hun at hun tidlig ble inspirert hjemme fra i forhold til viktigheten av å organisere seg både i forhold til lønnsdannelse, men også betydningen av å ha en forening i ryggen hvis man havner i en konflikt med noen på arbeidsplassen.

- Klinisk arbeid som psykolog har aldri vært på tale, det har nok ikke vært i mitt interessefelt. Men nå må jeg først ta eksamen, og så vil jeg gjøre en så god jobb som mulig som studentleder, som er en stor oppgave. På fritida forteller Solveig at hun er veldig glad i å trene, gjerne 6-8 timer i uka på treningssenter, men hun er også veldig glad i friluftsliv. Treningen gjør at hun får mye energi og overskudd til å utføre alle oppgavene hun skal.

- Trening er veldig viktig for meg, og jeg føler at treningen fungerer ekstra bra når jeg har mye å gjøre.

Trening, skole, jobb og fagforening, det er det hverdagens består av.

Gode studenttilbud vil øke medlemstallet

- Hva tenker du om viktigheten av å organisere seg for unge?

Jeg har forstått at færre enn tidligere organiserer seg, og det er vanskelig å kunne si hvorfor det er slik. Jeg tenker det kan ha noe å gjøre med hvilke goder en fagforening kan tilby unge, men også faktisk hvilke holdninger man som ung får med

seg hjemmefra når det gjelder arbeidslivet. Er foreldre positive til fagforeninger, tar de unge med seg disse holdningene når de selv begynner å jobbe, sier Solveig. Selv forteller hun at hun tidlig ble inspirert hjemme fra i forhold til viktigheten av å organisere seg både i forhold til lønnsdannelse, men også betydningen av å ha en forening i ryggen hvis man havner i en konflikt med noen på arbeidsplassen.

Men jeg mener også det klart er et godt potensiale for å rekruttere flere unge studentmedlemmer dersom man har gode tilbud slik som Akademikerforbundet nå har. – Det handler også om å markedsføre, være synlig, og virkelig konkurrere med de andre forbundene, avslutter Solveig

Giftet deg? Skilt deg? Fått barn? Kjøpt bolig?

Da er det på tide å se over forsikringene

Når du tar de store grepene i livet, må du samtidig se over at personforsikringene passer din nye tilværelse. Som etablert voksen med samboer/ektefelle, barn og gjeld har du bruk for helt andre forsikringer enn som singel 23-åring. Den gang var det kanskje nok med en reiseforsikring!

Hva trenger du?

Forsikringsbehovet endrer seg altså i takt med livssituasjonen. En personforsikring skal være en økonomisk buffer om noe skulle skje. Våre forsikringssummer er knyttet opp til grunnbeløpet i folketrygden der 1 G er kr 92 576 pr 1.1.2017. En eventuell utbetaling er skattefri og kan brukes fritt etter ønske og behov, og det er ingen samordning med andre forsikringer.

Uførhet

Uførhet rammer deg direkte og vil gå hardt utover din inntekt. Blir du 100 % varig ufør får du et inntektstap på minst 31 % (forutsatt medlemskap i Statens pensjonskasse eller KLP). Er du ikke omfattet av STP/KLP blir tapet vesentlig høyere. Tegner du en uføreforsikring vil dette kompensere for inntektstapet. Forsikringen gir en engangserstatning dersom du blir 50 % arbeidsufør eller mer. Du kan kjøpe 12 G eller 24 G i uføreforsikring, både for deg selv og for ektefelle/samboer. Kanskje er det nå du skal prioritere å få tegnet deg en uføreforsikring?

Død – livsforsikring

Hva skjer med din livssituasjon dersom din partner dør? Har du råd til å beholde huset? Finnes det andre arvinger du må kjøpe ut av boligen? Har du råd til hele byrden av boliglånet med en inntekt? Hensikten med forsikringen er å sikre de etterlatte slik at deres økonomiske hverdag ikke blir for vanskelig. Hos oss kan både medlem og partner velge 12 G eller 24 G i forsikringssum.

Kritisk sykdom

Over 60 000 nordmenn rammes av en kritisk sykdom hvert år. Blir en rammet av alvorlig sykdom er behovene mange – å bekymre seg for det økonomiske aspektet burde ikke være et av dem. Du kan kjøpe dekning inntil kr 1 000 000 både for deg selv og for ektefelle/samboer. Forsikringen gir en engangsutbetaling dersom du får en diagnose for en av de 16 alvorlige sykdommene som er dekket. For eksempel hjerneslag, hjerteinfarkt, nyresvikt eller alvorlig kreftsykdom. Forsikringen gir en rask utbetaling etter at diagnosen er stilt og er et godt supplement til uføreforsikring.

Ta kontakt!

Nå har du fått vite litt om medlemsforsikringene, og da begynner spørsmålene å dukke opp i hodet: Hva hvis... kan jeg kjøpe... trenger jeg...hvor mye...hva koster det...?

Da er det bare å ringe til Akademikerforbundets forsikringskontor på 21 02 33 69. Der får du alle svarene!

NB! Har du nevnte forsikringer gjennom andre enn Akademikerforbundet? Sjekk ut hva du kan spare på å flytte forsikringene til Akademikerforbundet.

12G er i dag kr. 1 110 912. 24 G er kr. 2 221 824.

Du må like å arbeide med mennesker!

Vi møter HMS-rådgiver Kirsti Paulsen og sosionom Ingrid Waldeland i resepsjonen på Akershus universitetssykehus i Lørenskog. Kirsti Paulsen jobber i HR, mens Ingrid Waldeland jobber i Sosionomtjenesten.

Tekst og foto: Carl-Erik Christoffersen

Hovedtillitsvalgt Kirsti Paulsen (t.v.) og "bisitter" Ingrid Waldeland passer på Akademikerforbundets medlemmer på Ahus i Lørenskog.

Kirsti Paulsen kom til Ahus fra en biblioteklederstilling i farmasøytisk industri i 2007. Hun opplever at det er mye lettere å identifisere seg med virksomhetens overordnede mål på et sykehus enn det var i privat næringslivs litt ensidige fokus på inntjening og "bunnlinja".

Er dette en hyggelig arbeidsplass?

-Ja, sier begge to. -Vi jobber sammen med svært mange hyggelig mennesker, forteller Ingrid Waldeland og bekrefter at latteren sitter løst i løpet av arbeidsdagen. Ahus har et motto: «Menneskelig nær - faglig sterk». Dette er vi veldig enige i. Og det er jo slik at når man tar en jobb her på sykehuset, må du være glad i å jobbe med mennesker.

I HR diskuteres ofte ressursstyring, med hensyn til økonomi, logistikk, tjenester og ressurser generelt. At dette er viktig, fikk sykehuset merke i jul- og nyttårsheggen. Da var det «krisemobilisering» her. Plutselig fikk vi betydelig økt antall pasienter pga. en oppblomstring av influensa og omgangssyke. I tillegg var mange ansatte syke av akkurat samme årsak. Fleksibilitet og ressursstyring ble da viktig.

En krevende tid tilbakelagt

-Sykehuset gikk gjennom en krevende periode rett etter innflytting i nytt bygg i 2008, som helt klart påvirket arbeidsmiljøet, slår Kirsti Paulsen fast. Hun viser til at det i perioder ikke var lenge mellom de negative avisoppslagene. Det er noe som unektelig påvirker alle på en arbeidsplass. Vi opplever at dette er et tilbakelagt stadium.

I slike store organisasjoner, som vi er en del av, er det et stort ansvar som hviler på lederne ute i de ulike divisjonene. Det føler jeg at sykehuset har tatt på alvor, Ahus satser nå virkelig på lederopplæring og lederutvikling. Som tillitsvalgt, og ikke minst siden jeg selv har vært leder, ser jeg at lederfunksjonen kan være svært krevende. Kanskje spesielt for de som er rekruttert fra egen enhet. De har tidligere vært kolleger av dem man skal lede, og det er ikke alltid lett. Kompetanse er en viktig forutsetning for klokt og godt lederskap. I tillegg er det «New Public Management» som gjelder i disse tider, så det skal rapporteres på det meste - og det er klart det tar tid.

En positiv ting er at det i offentlig sektor praktiseres stor åpenhet. Det er flott og gjør ting enklere – ikke minst for meg som tillitsvalgt. Dessuten har det vært arbeidet bevisst med å bygge tillit gjennom åpenhet. Blant annet har sykehuset stilt velvillig opp i flere TV-serier.

Howdan ser Akademikerforbundet ut på Ahus?

-Akademikerforbundet har 37 medlemmer på Ahus og disse jobber i mange ulike deler av sykehusorganisasjonen. I de lokale lønnsforhandlingene samarbeider vi med Presteforeningen og

Forskerforbundet. Samarbeidet fungerer veldig bra og dialogen med arbeidsgiver har vært veldig god. Vårt inntrykk er at våre medlemmer, som de fleste andre ansatte, opplever økte jobbkrav. Det kommer også tilbakemeldinger som tyder på at arbeidsgiver praktiserer styringsretten litt strengere og strammere enn tidligere. Basert på generelle tilbakemeldinger og konkrete saker som jeg er involvert i som tillitsvalgt ser jeg en trend som tyder på det.

Vi prøver så godt vi kan å engasjere oss i saker og problemstillinger som tas opp og som er aktuelle for medlemmene i Akademikerforbundet, sier Ingrid Waldeland. Ahus er definitivt en god arbeidsplass og folk trives her, understreker hun.

Fakta:

Akershus universitetssykehus (Ahus) befinner seg på Nordbyhagen i Lørenskog. Det er et helseforetak under Helse Sør-Øst og er et sykehus som yter spesialisthelsetjenester.

- Sykehuset (tidligere Sentralsykehuset i Akershus (SiA) ble åpnet 15. mai 1961. 1. oktober 2008 ble sykehusets virksomhet flyttet over i nye bygninger, som var plassert ved siden av de gamle bygningene.
- Ahus er et lokal- og sentralsykehus for Akershus, bortsett fra Asker og Bærum. Utenfor Akershus har sykehuset ansvar for pasientene i bydelene Alna, Stovner og Grorud i Oslo.
- I 2015 var det 8 999 ansatte på Ahus. Totalt hadde helseforetaket 62 489 somatiske innlagte pasienter i 2015 og 28 300 på dagopphold.
- Administrerende direktør er Øystein Mæland, tidligere politiker og politidirektør. Han har også medisinsk embetseksamen og er godkjent som spesialist i psykiatri.
- Sykehuset hadde en omsetning i 2015 på 8,3 mrd. kroner.

Politikk & samfunn

Likestilling bare en myte?

Det har festet seg en oppfatning om at Norge alltid har vært i forkant på likestillingsområdet. Det var en milepæl da Gro Harlem Brundtland ble statsminister for sin «kvinneregjering» på begynnelsen av 80-tallet.

Tekst og foto:
Carl-Erik Christoffersen

Vårt inntrykk av Norge som likestillingslandet stemmer dessverre ikke med virkeligheten. I flere tiår lå vi langt etter våre skandinaviske naboer Sverige og Danmark i spørsmål som barnehageutbygging og foreldrepermisjoner. Dessuten er Norge det landet som i størst grad har hatt et kjønnsdelt arbeidsmarked.

Ulikhetene i arbeidslivet

Den siste arbeidsstatistikken til Statistisk sentralbyrå viser klart at over 90 % av alle ansatte i barnehager er kvinner. Det er i dag godt over dobbelt så mange kvinner i offentlig virksomhet som menn (70 % vs. 30 %). Innen helse- og sosialtjenester er det over fire ganger så mange kvinner som menn. I grunnskolen er det 80 % kvinner. Til sammenlikning er det ca. 10 ganger så mange menn i håndverksyrker som kvinner. Så hvor ble det av likestillingen?

Både den sittende og tidligere regjeringer har gjennomført store kampanjer for å få til mer likestilling på arbeidsmarkedet. Barne- og inkluderingsdepartementet har arbeidet aktivt med dette temaet i mange år. I praksis har alle de politiske partier hatt likestilling som sine merkesaker. Likevel kan vi nå etter tiår på tiår med likestillingsarbeid i beste fall si at utviklingen har stått stille. Så hva er det politikerne har bommet på?

Hvordan skal vi komme i mål?

I 2008 hadde vi likelønnskommisjonen. Vi hadde NOU 2011: 18 Struktur for likestilling. I 2012 kom NOU'en Politikk for likestilling. I 2015 kom stortingsmeldingen Likestilling i praksis.

Forsker og daglig leder for Senter for likestillingsforskning Mari Teigen, har alle disse politiske utspillene egentlig ført til noe positivt?

- Vi skulle gjerne ha kommet lenger. Når det er sagt må vi også slå fast at det har skjedd store endringer på mange områder. Samtidig ser vi at de endringene vi har hatt, har skjedd på en måte som har ført til eller forsterket noen nye kjønnsstradisjonelle mønstre. Spesielt hvis vi tenker på lønnsforskjeller, de mange deltidsstillinger og ikke minst et svært kjønnssegregert arbeidsmarked. Vi ser også at mye av dette henger sammen, understreker hun.

Hvorfor har ikke politikerne klart å få det til?

- Ja, vi kan si at det er stor politisk oppslutning og vilje til å gjøre noe med det. I ettertid ser vi at de virkemidlene politikerne har vært villige til å ta i bruk har handlet mye om familiepolitiske tiltak. I praksis snakker vi om kontantstøtten på den ene siden og pappa-permen på den andre. Det er svært begrenset hvor mye slike virkemidler er i stand til å få flere

Mari Teigen, daglig leder for Senter for likestillingsforskning.

kvinner inn i håndverksyrkene og flere menn inn i barnehagene, mener hun.

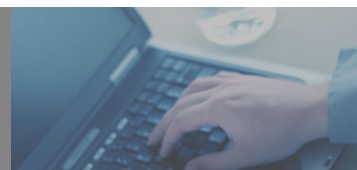
Hvordan kan vi bryte dette kjønns-skjeve mønsteret?

- På den ene siden vet vi ikke mye om hvilke tiltak som virker og hvilke som ikke virker. På den andre siden er det stor vilje for å lære mer, sier Mari Teigen. Jeg har tro på at trepartssamarbeidet er svært viktig i denne prosessen. Arbeidslivet selv har jobbet for lite med å tenke rundt spørsmål som Hva er utfordringene her hos oss og Hvilke tiltak må vi sette i verk. Toppledernivået er et klart eksempel på et mansdominert område. Vi kan få inntrykk av at det gjøres mye på dette området, men faktum er at det gjøres svært lite. Hun har selv deltatt i utredningsarbeidet for to NOU'er. Der kom de fram til en del

Arbeidsrett

Fleksitid – overtid i arbeidslivet

Det reises ofte spørsmål om en har krav på overtid, og hvordan overtiden skal beregnes når arbeidstakeren har fleksitid. Jeg vil nedenfor først gå gjennom de generelle reglene i arbeidsmiljøloven for deretter å gi et eksempel på at partene kan komme frem til andre løsninger gjennom for eksempel særavtaler.

Hva sier arbeidsmiljøloven?

Utgangspunktet i arbeidsmiljøloven § 10-2, nr. 3 er at alle har rett til fleksitid dersom dette kan gjennomføres uten vesentlige ulemper for virksomheten. Videre har arbeidsmiljøloven arbeidstidsregler i § 10 som konstaterer at alminnelig arbeidstid pr. dag eller uke er hhv. 9 timer og 40 timer. Videre definerer loven en 40 % overtidsgodtgjørelse dersom en arbeidstaker har arbeidet mer enn 40 timer pr. uke eller 9 timer den enkelte dag etter avtale med arbeidsgiver. Vanligvis har arbeidsgiver regler om hhv. 50 % og 100 % overtidsbetaling. Dette systemet gjelder i utgangspunktet også dersom du har fleksitid. Tidsgrensene for fleksitiden ville imidlertid blitt svært snevre dersom man skal nytte lovens hovedregler om arbeidstid.

To sett regler for mer fleksibilitet

Arbeidsmiljøloven inneholder to regelsett som gir mulighet for mer fleksible fleksitidsordninger. Dette kan gjøres ved å lage en lokal avtale mellom arbeidsgiver og de tillitsvalgte på arbeidstedet om gjennomsnittsberegning av arbeidstiden i henhold til arbeidsmiljølovens § 10-5. Alternativet til dette er inngåelse av en særavtale mellom arbeidsgiver og fagforeninger med innstillingsrett, slik det for eksempel er gjort i staten. I begge tilfellene kan det avtales langt videre rammer for daglig og ukentlig arbeidstid enn det som er lovens utgangspunkt.

Arbeidstiden må være pålagt eller avtalt. Spørsmålet blir så om man har krav på overtidsbetaling for arbeid som ligger innenfor yttergrensene for arbeidstid i fleksitidssystemet. Svaret på dette spørsmålet er i utgangspunktet ja, men det ligger imidlertid en forutsetning om

at arbeidstiden skal være pålagt eller avtalt mellom arbeidstaker og arbeidsgiver. Det er således klart at dersom man får et pålegg eller man avtaler med arbeidsgiver arbeid utover normal arbeidstid pr. dag eller uke, skal man ha overtidsgodtgjørelse for de mertimer man arbeider. Normal arbeidstid vil i de fleste tilfeller være 7,5 timer pr. dag og 37,5 timer pr. uke, dersom man ikke inngår i særskilte arbeidstidsordninger som turnus el. hvor normalarbeidstiden er kortere. Dersom arbeidsgiver ikke har pålagt eller avtalt overtid med en arbeidstaker, innebærer dette som den store hovedregel at det ikke

skal gis overtidskompensasjon selv om man arbeider ut over normalarbeidstid. Dette merarbeidet vil kun bli ført på fleksitidskontoen til den enkelte.

Særavtale i staten

Et eksempel på et slikt system finner vi i statlig sektor. Her har staten og hovedorganisasjonene inngått en særavtale om fleksitid i henhold til arbeidsmiljølovens regler med en ytre tid fra kl. 07.00 til kl. 20.00. Pålagt arbeidstid utover ordinær arbeidstid pr. dag eller uke godtgjøres som overtidsarbeid i medhold av fellesbestemmelsene i statens Hovedtariffavtale. Ev. avspasering av overtidsarbeidet holdes som hovedregel helt utenom fleksitidskontoen til den enkelte. Likevel har man i staten en regel hvor man kan benytte overtidstimer i fleksitidsregnskapet for å unngå lønnstrekk dersom man har minustimer på eget fleksitidsregnskap. Vi ser således at det er liten forskjell på retten til overtidsbetaling om man har en fleksitidsordning på arbeidstedet eller ikke. Kravet er uansett at overtid skal være pålagt eller avtalt med arbeidsgiver i det enkelte tilfelle.

Advokat Bjørn Bråthen

Forhandling / tariff

Mellomoppgjøret 2017

Akademikerforbundet har startet forberedelsene til årets mellomoppgjør. I årets statsbudsjett er veksten i gjennomsnittlig årslønn anslått til 2,7 prosent for 2017. Akademikerforbundet vil følge nøye med når frontfaget starter forhandlingene og sørge for at våre prioriteringer og synspunkter spilles inn til Unios ulike forhandlingsutvalg.

Eystein Madland Hagesæther er rådgiver i Akademikerforbundets sekretariat og er forbundets representant i Unios forhandlingsutvalg for statlig sektor.

Kommunal sektor (KS)

Akademikerforbundet er representert i de fleste tariffområder. I KS ble det i fjorårets hovedoppgjør også avtalt en fordeling for mellomoppgjøret 2017. Dette innebærer blant annet at alle stillinger med høyere utdanning er samlet i en felles gruppe. I tillegg er det avtalt lokale lønnsforhandlinger for kapittel 4.

Statlig sektor

I hovedoppgjøret 2016 ble partene innenfor det statlige tariffområdet enige om et partssammensatt utvalg som skal fremme forslag til et nytt lønns- og forhandlingssystem. Arbeidet skulle

være ferdig innen 1. februar 2017, slik at man kan forhandle et nytt lønns- og forhandlingssystem i mellomoppgjøret 2017. Allerede i 2016 kom det endringer i systemet, blant annet med forhandlinger på virksomhetsnivå med mulighet for å bli enige om å delegere forhandlingene til driftsenhetsnivå. *

Spekter

Innenfor tariffområdet Spekter har Akademikerforbundet flere store lokalag. Som følge av forhandlingssystemet forhandler Akademikerforbundet lokalt med hver enkelt arbeidsgiver.

Virke

Når det gjelder Virke, er Akademikerforbundet part i mange overenskomster. I hovedoppgjøret 2016 ble partene enige om å nedsette et utvalg for å gjennomgå HUK-avtalene. Man skal blant annet se på avtalestruktur. Utvalget skal levere en sluttrapport med anbefalinger innen 31.12.17. Sekretariatet vil arbeide tett opp mot de tillitsvalgte innenfor tariffområdet i tiden fremover.

Oslo kommune

Akademikerforbundet i Oslo kommune har forventninger til innretningen i årets mellomoppgjør. Muligheten er til stede for et betydelig generelt prosentvis tillegg og avsetninger til lokale forhandlinger.

KA

I tariffområdet KA fulgte man i 2016 opp en del fra tariffområdet KS med

avtale om lokale lønnsforhandlinger for kapittel 4. Rettssubjektet den norske kirke gikk ut av staten 1.1.17, og ble innmeldt i arbeidsgiverorganisasjonen KA (Kirkelig arbeidsgiverorganisasjon). For våre medlemmer i Den norske kirke ble det inngått tilpasningsavtaler for hovedavtalen og hovedtariffavtalen. - Akademikerforbundets regioner har sammen med sekretariatet begynt planleggingen av årets forhandlinger lokalt, og vi ser frem til vårens vakreste eventyr, sier rådgiver Eystein Madland Hagesæther.

* Akademikerforbundet ønsker å være tett på endringene og arrangerer 22.-23. mars en nasjonal konferanse for statlige virksomheter. Om du ønsker å delta, send mail til ane.n.dreyer@akademikerforbundet.no.

Akademikerforbundet satser på studentene!

Akademikerforbundet
STUDENT

HVA SKJER!

Stuedsteder som vi besøker i vår er:

Østfold
Oslo
Lillehammer
Sør-Trøndelag
Porsgrunn
Stavanger

Det jobbes med å videreutvikle studenttilbudet i Akademikerforbundet.

Hører gjerne fra deg om du har innspill!
student@akademikerforbundet.no

Som student* får du blant annet disse fordelene:

30 % på Active Store – trening og fritidstøy

30 % på utvalg av Stormberg

Delta gratis på kurs og konferanser i regi av Akademikerforbundet.

Som studentmedlem får du en forsikringspakke som betales av Akademikerforbundet.

- Tyveriforsikring PC/nettbrett/mobil. Forsikringssum kr 20 000
- ID-tyveri. Forsikringssum kr 100 000
- Webhelp. Forsikringssum kr 100 000
- Ulykkesforsikring
  - Medisinsk invaliditet kr 500 000
  - Behandlingsutgifter kr 25 000
  - Benbrudd og brannskader kr 10 000
  - Sykehuspenger kr 500 pr. dag etter 5 døgn

Forsikringen opphører senest ved utgangen av det kalenderår du fyller 30 år.

For informasjon ta kontakt med forsikringskontoret:
21 02 33 69 /forsikring@akademikerforbundet.no

*Studentmedlemskap koster 300 kr pr. år = 25 kr pr. md.

~~ARMOURSTORE.NO~~

=

ActiveStore.no

VI HAR ENDRET NAVN!

*Dette for å gi deg et bedre utvalg.
Du finner fortsatt et like stort utvalg av Under Armour,
men i tillegg har vi tatt inn flere nye og spennende merker
for å gi deg et bredere tilbud!*

Bruk rabattkoden **unio30**

Besøk oss
også på

Ledelse/nettverk

Lederkonferansen 2017 - ledelse og involvering av tillitsvalgte

Akademikerforbundet ønsker å gi konferansedeltakerne to dager med foredrag som gir ulike impulser og refleksjoner man kan ta med seg tilbake til hverdagen.

Scandic Holmenkollen Park

Program

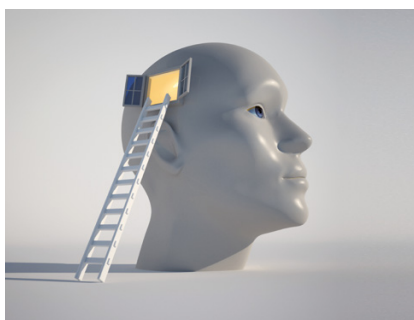
Onsdag 27. september

09.30-10.00	Fremmøte (rundstykker)
10.00-10.15	Åpning av konferansen ved generalsekretær Astrid T. Sørland
10.15-12.45	Hva skjer når digitaliseringen kommer og tar deg? Posisjonering for en disruptiv fremtid Nye spilleregler krever nye strategier: Fagbevegelsen i en digital fremtid ved Preben Carlsen, konsernsjef og styreleder i Trigger
12.45-13.00	Bank/forsikring – Informasjon om forbundets tilbud
13.00-14.00	Lunsj og nettverksbygging
14.00-17.00	Omstilling/omorganisering av virksomheten ved Jill Ytterstad, Assessit Analyser av endringsbehov og involvering av tillitsvalgte Kompetansekartlegging og involvering av tillitsvalgte Gjennomføring av endringene og involvering av tillitsvalgte
20.00	Middag og sosialt samvær

Torsdag 28. september

9.00-10.30	Når det røyner på – hvilke lederegenskaper er viktige? Ved Hanne Kristin Rohde
10.30 -10.45	Pause med en liten matbit
10.45-11.30	«Spiller vi på samme lag?» ved Lisbeth Sommersvoll, Viseadministrerende direktør for Medisin, helsefag og utvikling ved Oslo Univer sitetssykehus. Forbedringsarbeid og involvering av tillitsvalgte og medlemmer
11.30-11.45	Pause
11.45-13.00	Informasjon kommer
13.00-14.00	Lunsj
14.00-15.00	Hvordan lykkes i din hverdag som leder/ mellomleder med kryssende interesser og knappe ressurser? Ved Stener Kvinnsland, professor ved Helse Bergen og styreleder ved Stavanger univer sitetssykehus
15.15	Felles transport til Gardermoen for de som skal videre med fly

Det tas forbehold om små justeringer i programmet. Påmelding via «min side» innen 15. august 2017.

Kurs & aktiviteter

Vinter'n gikk som vanlig. Det var ikke mange fuglene som sang. Likevel tror jeg at våren vil prøve seg nok en gang!

Lillebjørn Nilsen

Hold deg oppdatert om vårt kurs-tilbud på våre hjemmesider, www.akademikerforbundet.no

Alle våre kurs er gratis for medlemmer i Akademikerforbundet.

22 23	Mars	Konferanse for statlig sektor + kommunalt ansatte i NAV Sted: Soria Moria Ta kontakt med ane.n.dreyer@akademikerforbundet.no for påmelding
28 29	Mars	Arbeidsrett trinn III Sted: Thon Hotel Opera Ta kontakt med ane.n.dreyer@akademikerforbundet.no for påmelding
08 09	Juni	Politisk råd Sted: Bergen Valgte representanter
23 24	August	Forhandlingskurs Sted: Grand Hotel Oslo Påmeldingsfrist: 15. juni
13 14	September	Konflikthåndtering på arbeidsplassen Sted: Thon Hotel Opera Påmeldingsfrist: 15. august
27 28	September	Lederkonferansen Sted: Scandic Holmenkollen Park Påmeldingsfrist: 15. august
25 26	Oktober	Omstilling og omorganisering Sted: Thon Hotel Opera Påmeldingsfrist: 15. september

Vi anbefaler deg som medlem å ta vårt e-læringskurs. For påmelding kontakt post@akademikerforbundet.no

REGIONENE:
Akademikerforbundet Øst:

Eli Wilhelmsen,
mob. 416 83 314,
eli.wilhelmsen@ullensaker.kommune.no

Akademikerforbundet Hedmark/Oppland:

Stig Fonås,
mob. 901 39 770,
stig.fonas@kongsvinger.kommune.no

Akademikerforbundet Buskerud/Vestfold/Telemark:

Kjell-Vidar Eriksen,
mob. 906 25 269,
kjell.vidar.eriksen@posgrunn.kommune.no

Akademikerforbundet Agder:

Bjørn Skyllingstad,
mob. 481 33 318,
bjorn.skylingstad@nav.no

Akademikerforbundet Rogaland:

Ragnhild Hovden,
mob. 402 91 042,
rho@karmoy.kommune.no

Akademikerforbundet Vest:

Svein Kvammen,
mob. 911 32 228,
svein.kvammen@bergen.kommune.no

Akademikerforbundet Midt-Norge:

Marit Ravlo Nikolaisen,
mob. 906 14 044,
marit.r.n.@hotmail.com

Akademikerforbundet Nord:

Hege Wikestad,
mob. 971 77 151
hege.wikestad@voldsoffererstatning.no

RÅDGIVENDE UTVALG:
Akademikerforbundet Stat

Inga Bolstad,
tlf.a. 22 07 81 40, mob. 481 26 026
ingbol@arkivverket.no

Akademikerforbundet Kommune

Alfred Sørbo,
mob. 975 82 084
alfred.sorbo@akademikerforbundet.no

Akademikerforbundet Oslo kommune

Poul-Herman Bülow,
mob. 957 77 737
htvoslo@akademikerforbundet.no

Akademikerforbundet Spekter

Bjørn Halvorsen,
mob. 917 38 692,
bjorn.halvorsen@akademikerforbundet.no

Akademikerforbundet Privat/Virke Martin Ølander,

tlf. 940 05 047,
martin.olander@akademikerforbundet.no

Rådgivende utvalg NAV

Perly Paulsen,
mob. 901 40 048,
perly.paulsen@nav.no

Rådgivende utvalg for UH-sektoren

Esben Moy,
mob. 918 73 580,
esben.moy@uia.no

Seniorutvalget

Sekretær for utvalget
Bjørn Halvorsen,
mob. 917 38 692,
bjorn.halvorsen@akademikerforbundet.no

SEKRETARIATET:

Generalsekretær: Astrid Tideman Sørland,
tlf. 979 76 756,
astrid.t.sorland@akademikerforbundet.no

Seniorrådgiver: Bjørn Halvorsen,
tlf. 917 38 692,
bjorn.halvorsen@akademikerforbundet.no

Rådgiver: Eystein Madland Hagesæther,
tlf. 940 16 825,
eystein.m.hagesether@akademikerforbundet.no

Rådgiver: Martin Ølander,
tlf. 940 05 047,
martin.olander@akademikerforbundet.no

Konsulent: Christine Skjævesland,
tlf. 488 85 224,
christine.skjævesland@akademikerforbundet.no

Konsulent: Ane Nyrud Dreyer,
tlf. 957 06 112,
ane.n.dreyer@akademikerforbundet.no

Adm. konsulent: Lene Tenjum,
tlf. 21 02 33 64,
lene.tenjum@akademikerforbundet.no

Akademikerforbundet forsikringskontor:

tlf. 21 02 33 69,
forsikring@akademikerforbundet.no

Utgitt av Akademikerforbundet

Ansvarlig redaktør: Astrid T. Sørland

Redaksjonsutvalg:

Alfred Sørbo
Ane Nyrud Dreyer
Martin Ølander

Skribenter/bidragstere:

Carl-Erik Christoffersen
Ane Nyrud Dreyer
Martin Ølander
Torill M. Høyer
Alfred Sørbo
Astrid T. Sørland

Trykk og grafisk tilrettelegging:
Comitas Kommunikasjon AS /
Henrik Thrapp-Meyer

Akademikerforbundet:
Tollbugt. 35, 0157 Oslo,
tlf. 21 02 33 64
post@akademikerforbundet.no

Forbundsleder:
Alfred Sørbo,
tlf. 975 82 084
alfred.sorbo@akademikerforbundet.no

Generalsekretær:
Astrid Tideman Sørland,
tlf. 979 76 756
astrid.t.sorland@akademikerforbundet.no

HOVEDSTYRET (2017-2019):

Alfred Sørbo
Leder
mob. 975 820 84,
alfred.sorbo@akademikerforbundet.no

Jorunn Mørch Aasen
Nestleder
mob. 906 57 392,
jqv@trondheim.kommune.no

Svend Bang Pedersen
Styremedlem
mob. 971 62 079,
svendbang.pedersen@vinmonopolet.no

Thanh Nguyen
Styremedlem
mob. 410 06 420,
ng.thanh@outlook.com

Svein Kvammen
Styremedlem
mob. 911 32 228,
svein.kvammen@bergen.kommune.no

Mizanur Rahaman
Styremedlem
mob. 988 22 658,
mizanur.rahaman@vegvesen.no

Mariann Hvidsten
Styremedlem
mob. 977 33 526,
mariann_@hotmail.com

Årets lokallag 2017

AKADEMIKER
FORBUNDET

Vi kårer årets lokallag!

Prisen deles ut til et lokallag som har hatt en betydelig vekst i prosent og/eller antall medlemmer, eller som har gjort seg bemerket på annen måte.

Det kan være særdeles god ivaretagelse av medlemmene i en omstillingsprosess, sterkt engasjement i en spesiell sak eller liknende.

Forslag sendes til post@akademikerforbundet.no innen 15. desember.

Medlemmene i Årets lokallag vil i januar 2018 få en hyggelig overraskelse.

